

ĐẶC ĐIỂM HÌNH THÁI VÀ CẤU TẠO GIẢI PHẪU LOÀI TAM THẮT GỪNG (*Stahlianthus thorelii* Gagnep) TRỒNG TẠI HUYỆN BA VÌ, HÀ NỘI

Lê Văn Quang¹, Trần Ngọc Hải², Hoàng Liên Sơn³

¹ Trung tâm Nghiên cứu và Chuyển giao kỹ thuật lâm sinh

² Trường Đại học Lâm nghiệp

³ Chi cục Kiểm lâm tỉnh Yên Bái

Từ khóa: Đặc điểm hình
thái, cấu tạo giải phẫu,
Tam thất gừng, huyện
Ba Vì

Keywords: Morphological
characteristics,
anatomical structure,
Stahlianthus thorelii
Gagnep, Ba Vi district

TÓM TẮT

Tam thất gừng (*Stahlianthus thorelii* Gagnep) là cây thân thảo, thân rễ dày mang nhiều củ nhỏ bằng quả trứng chim xếp thành chuỗi, rễ con dạng sợi. Lá mọc rời, 3 - 5 cái, cuống lá dài 10 - 15 cm, phiến thuôn dài, chóp nhọn, màu xanh lục, lục pha nâu tím, mép nguyên, dài 20 - 25 cm, rộng 3 - 5 cm. Cụm hoa mọc ở gốc gồm 1 lá bắc hình ống 3 - 3,5 cm, thắt lại ở 2 đầu rồi phân hai thùy rộng, trong có 4 - 5 hoa màu trắng, họng vàng. Hoa xuất hiện sau khi cây ra lá. Củ non màu trắng vàng, củ già màu nâu xám, có nhiều ngấn ngang, củ nhỏ, đường kính thường nhỏ hơn 1,5 cm. Tam thất gừng là cây chịu bóng (tỷ lệ mô đồng hóa/bề dày lá trung bình đạt 37,86%, tỷ lệ diệp lục a/b bằng 1,8558) nên có thể trồng dưới tán rừng hoặc vườn cây ăn quả, vườn rừng để tăng thu nhập và tận dụng đất đai.

Morphological characteristics and anatomical structure of *Stahlianthus thorelii* Gagnep growing in Ba Vi district, Ha Noi city

Stahlianthus thorelii Gagnep is a herbaceous plant, thick rhizome bearing many small tubers with bird eggs arranged in chains, small roots. Leaves grow loose, 3 - 5 pieces, 10 - 15 cm long petioles, oblong, pointed tip, green, purple - brown mixed phase, raw edges, 20 - 25 cm long, 3 - 5 cm wide. The inflorescence at the base consists of a 3 - 3.5 cm tubular bracts, tied at both ends and then divided into two broad lobes, of which there are 4 - 5 white flowers, yellow throat. Flowers appear after the tree leaves. Young tubers are yellowish - white, old with gray - brown, with horizontal rows, small tubers are usually smaller than 1.5 cm in diameter. Ginger is a shade tolerant tree (the rate of anabolic tissue/leaf thickness averages 37.86%, a/b chlorophyll ratio is 1.8558), so it can be grown under forest canopy or orchard, forest gardens to increase income and make use of land.